

лісопатологічного обстеження окремих насаджень навчально-дослідного лісового господарства Білоцерківського національного аграрного університету для призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік

13.06.2025

м. Біла Церква

На звернення Білоцерківського національного аграрного Університету лист від 13.06.2025 № 01-12/409, комісією в складі головного лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі – ДСЛП «Київлісозахист») Валентина Голика, завідувача навчально-дослідним лісовим господарством Білоцерківського національного аграрного університету Івана Кімейчука, лісника навчально-дослідного лісового господарства Білоцерківського національного аграрного університету Василя Гейка, проведене лісопатологічне обстеження окремих насаджень навчально-дослідного лісового господарства Білоцерківського національного аграрного університету з метою визначення санітарного стану та призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

У таблиці наведено перелік ділянок та їх коротка таксаційна характеристика де відмічається погіршення санітарного стану лісових насаджень.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Площа, що потребує ВСР, гектарів	Склад	Вік, років	Повнота	Бонітет	Середня висота, метрів	Середній діаметр, сантиметрів	Категорія захисності	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб.метрів на 1 гектар
1	5	2.7	2.7	10ДЗ	178	0.50	2	56	28	2	70
1	8	7.5	7.5	10ДЗ	190	0.60	2	56	28	2	25
Разом ВСР		10,2									

ЛІСОПАТОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБСТЕЖЕНИХ НАСАДЖЕНЬ:

В обстежених насадженнях головна порода дуб звичайний *Quercus robur* L. Переважна частина дерев дуба V-VI категорії стану, вражені стовбуровими гнилями, підтвердженням є плодові тіла несправжнього дубового трутовика *Phellinus robustus*. Більшість дерев мають ознаки відпрацювання ксилофагами з

родин Вусачів *Gerambycidae* (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго). Листя дуба звичайного мають ознаки незначного заселення горіхотворкою дубовою *Cynips quercusfolii*. Щойно відроджені личинки шкідника виділяють спеціальні речовини, які стимулюють локальне розростання рослинних тканин, внаслідок чого утворюються гали (новоутворення для мешкання личинок). Гали опадають разом із листям дуба, з яких відроджуються імаго.

Спостерігається накопичення старого сухостою і валіжника різних термінів давності, в тому числі і поточного року.

Дерева V-VI категорії ясена звичайного *Fraxinus excelsior*, мають ознаки заселення та відпрацювання ксилофагами з родини Короїдів (род *Hylesinus*) — великим ясеневим лубоїдом *Hylesinus crenatus*. Шкідник виявлений в зоні товстої кори стовбура – присутні типові личинкові ходи та невеликі канали як факт додаткового живлення імаго. На корі присутні вилітні отвори. В окоренковій частині стовбура виявлено наявність личинок в місцях зимівлі (свіжозаселені дерева). Відмічено заселення стовбура червицею в'їдливою *Zeuzera pyrina* та пошкодження листя личинками ясеневого пильщика *Tomostethus nigrinus*.

Клен гостролистий *Acer platanoides*, відмічаються ознаки ураження чорною плямистістю, викликану *Rhytisma acerinum*. Патоген викликає раннє опадання листя. Дерева V-VI категорій санітарного стану мають ознаки відпрацювання ксилофагами з родин Вусачів *Gerambycidae* (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго).

Дерева липи дрібнолистої *Tilia cordata* Mill. IV-VI категорії стану вражені грибковою інфекцією, яку викликає гриб справжній трутовик (*Fomes fomentarius* Gill.) . На деревах виявлені плодові тіла даного гриба.

Дерева береста *Ulmus minor* Mill. V-VI категорії стану вражені голландською хворобою ільмових порід (графіоз) - збудник - сумчастий гриб *Ophiostoma ulmi* (Buisman). Голландська хвороба грибкове захворювання, в результаті якого відбувається закупорка судин в гілках і стовбурі дерева і загибель дерева.

Обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом – відмічене всихання різної інтенсивності. Причинами погіршення санітарного стану є діяльність стовбурових шкідників та хвороб.

Всього обстежена площа ділянок навчально-дослідного лісового господарства складає **10,2 га**.

Висновки та рекомендації:

Комплексні дії негативних та антропогенних чинників (тривалі посухи минулих років у поєднанні із високою температурою повітря, потужні вітри) сприяли зниженню біологічної стійкості дерев листяних порід в обстежених насадженнях, що призвело до заселення стовбуровими комахами та ураженню хворобами.

З метою поліпшення санітарного стану лісових насаджень, недопущення подальшого формування хронічних осередків стовбурових шкідливих комах та попередження накопичення значних об'ємів сухостою (попередження

виникнення пожеж у лісових екосистемах) комісія призначає проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів вибірково санітарну рубку (далі – ВСР) на площі **10,2 га** згідно «Санітарних правил в лісах України (затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 р. № 555.).

ВСР провести в 2025 році згідно пунктів 2,3,4,5,6,9,12,14,17,19-23,26 чинних Санітарних правил в лісах України, з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища, з урахуванням стану насаджень, особливостей розвитку шкідників, хвороб лісу.

Оптимальний термін проведення ВСР – до кінця 2025 року.

Даним обстеженням виявлено осередки стовбурових шкідників в кварталі 1 виділ 5, 8 на загальній площі – **10,2 га**. Лісокористувачу необхідно дані ділянки занести в Книгу обліку осередків шкідників та хвороб лісу.

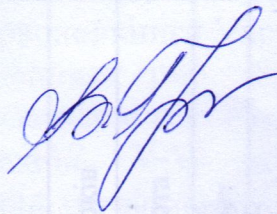
Рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Акт складено в трьох примірниках:

1. Білоцерківському національному аграрному університету;
2. Центральному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;
3. ДСЛП «Київлісозахист».

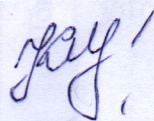
Підписи членів комісії:

Головний лісопатолог ДСЛП
«Київлісозахист»

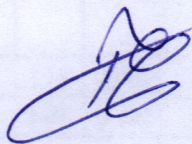
Валентин ГОЛИК

Завідувач навчально-дослідним
лісовим господарством
Білоцерківського національного
аграрного університету

Іван КІМЕЙЧУК

Лісник навчально-дослідного лісового
господарства Білоцерківського
національного аграрного університету

Василь ГЕЙКО